

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **M.W.**

skazanego z art. 119 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 19 marca 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od rozpoznania sprawy sygn. akt IV KK 330/25,

na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego S.S. od udziału w sprawie o sygn. akt IV KK 330/25.

UZASADNIENIE

W dniu 24 lipca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego M.W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 586/24, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 19 czerwca 2024 r., sygn. akt III K 31/23.

Zarządzeniem Prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2026 r., po licznych wcześniejszych zmianach składu orzekającego, do rozpoznania tej sprawy, zarejestrowanej pod sygnaturą IV KK 330/25, wyznaczono sędziego Sądu Najwyższego S.S.

W dniu 2 lutego 2026 r. skazany wniósł o wyłączenie SSN S.S. od orzekania w niniejszej sprawie z uwagi na powołanie go na urząd sędziego SN z udziałem tzw. neo-KRS oraz fakt, że w kasacji podniesiono zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na sposób nominacji sędziego, stąd rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie dotyczy również bezpośrednio sędziego referenta.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W sprawie zachodzą podstawy do wyłączenia sędziego SN S.S. od rozpoznania niniejszej sprawy z mocy prawa na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

S.S. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego postanowieniem Prezydenta RP z dnia 14 czerwca 2024 r. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., zawarty w uchwale z dnia 10 maja 2024 r., nr 313/2024. Wadliwość procedury powołania sędziego z udziałem tzw. neo-KRS, wynikająca z niezgodności z Konstytucją składu tego organu po 2017 r., stanowi podstawę podniesionego w kasacji zarzutu nienależytej obsady Sądu I instancji, w związku z udziałem w rozpoznaniu sprawy sędziego B.B., powołanego na urząd sędziego na wniosek nieprawidłowo ukonstytuowanej KRS. W tych okolicznościach, rozpoznanie przez SSN S.S. kasacji opartej o zarzut, który w równym stopniu odnosi się do niego samego, prowadziłoby do naruszenia zasady *nemo iudex in causa sua*. Mogłoby to wywołać zarówno u stron, jak i w odbiorze społecznym przekonanie o braku bezstronności i rzetelności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22), czemu należy zapobiec.

W dyspozycji art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. mieszczą się przypadki obejmujące taką więź sędziego ze sprawą, iż wynik danego postępowania będzie miał znaczenie nie tylko dla jego stron, ale także dla samego sędziego. Wyłączeniu na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. podlega zatem sędzia w sytuacji, w której miałby dokonać oceny stosunku prawnoprocesowego (którego podmiotem, obok stron, jest także sędzia rozpoznający sprawę), wywierającego zarazem wpływ na jego własne prawa i obowiązki. Ponieważ oceny ważności i skuteczności tego stosunku nie może dokonywać sędzia będący jego stroną albo będący w identycznej sytuacji

ustrojowo-procesowej, podlega on wyłączeniu z mocy prawa na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2026 r., I KK 413/25).

Niezależnie od powyższego zachodzi potrzeba wyłączenia SSN S.S. od orzekania w niniejszej sprawie w związku z wystąpieniem ryzyka nieprawidłowej obsady sądu w postępowaniu kasacyjnym. Jak już wyżej wspomniano, S.S. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w dotkniętej wadą prawną procedurze z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., czyli w sposób niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego tego rodzaju wada nominacyjna skutkuje każdorazowo uznaniem Sądu z ich udziałem za nienależycie obsadzony (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Jak trafnie wywiedziono w szeregu orzeczeń Sądu Najwyższego wydanych po zapadnięciu tej uchwały, zachowała ona moc obowiązującą, wiążąc wszystkie składy Sądu Najwyższego (art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), a poglądu tego nie może zmienić fakt wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (zob. w tym przedmiocie postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 29 września 2021, V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, czy orzecznictwo w tzw. sprawach testowych - art. 29 § 5 u. SN: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22 i z dnia 13 kwietnia 2023 r., III CB 6/23). Podobnie, a więc co do braku skutku prawnego wskazanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ocenić należy te - zapadłe po podjęciu uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r. - orzeczenia Sądu Najwyższego, w którego składach zasiadali sędziowie powołani w oparciu o przepisy ustawy o KRS z 2017 r., jako dotknięte wadą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a także inne wyroki Trybunału Konstytucyjnego, czy też dokonywane sukcesywnie zmiany ustawy o Sądzie Najwyższym, mające na celu wyłącznie zablokowanie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie dokonanych przez te

organy międzynarodowe interpretacji wiążących Polskę norm traktatowych. Przeprowadzoną przez Sąd Najwyższy, w powołanych wyżej orzeczeniach, wykładnię przepisów ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o Sądzie Najwyższym, w powiązaniu z wykładnią przepisów konwencyjnych dokonaną przez wskazane wyżej Trybunały, Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela i uznaje za własną.

Jako że wada nominacyjna, wynikająca z udziału w procesie powołania na urząd sędziego KRS po zmianach dokonanych w ustawie z 8 grudnia 2017 r., odgrywa szczególne znaczenie w przypadku sędziów Sądu Najwyższego – do których grona przystąpił dzięki tej procedurze S.S. - skutkując wystąpieniem nienależytej obsady sądu w postępowaniu kasacyjnym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ilekroć w składzie Sądu Najwyższego zasiada osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek neo-KRS, koniecznym jest uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego S.S. od udziału w niniejszej sprawie. Z analogicznych przyczyn już wcześniej wielokrotnie Sąd Najwyższy wskazywał na potrzebę wyłączenia tego sędziego od rozpoznania innych spraw, między innymi w postanowieniu z dnia 27 sierpnia 2024 r., IV KK 333/22; z dnia 21 listopada 2024 r., IV KK 339/24 czy postanowieniu z dnia 6 listopada 2024 r., I KK 147/24). Sąd Najwyższy przedstawione w tych postanowieniach stanowisko w pełni podziela.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

[WB]

[a.ł.]